P7_TA(2014)0039

Serbijas 2013. gada progresa ziņojums

Eiropas Parlamenta 2014. gada 16. janvāra rezolūcija par Serbijas 2013. gada progresa ziņojumu (2013/2880(RSP))

(2016/C 482/17)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Eiropadomes prezidentūras 2003. gada 19.un 20. jūnijā Salonikos notikušās sanāksmes secinājumus attiecībā uz Rietumbalkānu valstu izredzēm pievienoties Eiropas Savienībai,

— ņemot vērā Padomes 2008. gada 18. februāra Lēmumu 2008/213/EK par principiem, prioritātēm un nosacījumiem, kas ietverti Eiropas partnerībā ar Serbiju, tostarp Kosovu, kā noteikts ANO Drošības padomes Rezolūcijā 1244 1999. gada 10. jūnijs, un ar ko atceļ Lēmumu 2006/56/EK ([1]),

— ņemot vērā Komisijas 2011. gada 12. oktobra atzinumu par Serbijas pieteikumu iestājai Eiropas Savienībā (SEC(2011) 1208) un Komisijas 2011. gada 12. oktobra paziņojumu "Paplašināšanās stratēģija un galvenie uzdevumi 2011.–2012. gadā" (COM(2011)0666),

— ņemot vērā Vispārējo lietu padomes 2012. gada 11. decembra secinājumus par paplašināšanos un stabilizācijas un asociācijas procesu;

— ņemot vērā stabilizācijas un asociācijas nolīgumu starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm un Serbijas Republiku, kurš stājās spēkā 2013. gada 1. septembrī, ņemot vērā par Eiropas Parlamenta un Serbijas Nacionālās asamblejas iesaistīšanu pastāvīgā dialogā atbildīgās Stabilizācijas un asociācijas parlamentārās komitejas pirmo sanāksmi, kas notika 2013. gada novembrī,

— ņemot vērā ANO Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1244 (1999), Starptautiskās Cilvēktiesību tiesas 2010. gada 22. jūlija konsultatīvo atzinumu par to, vai vienpusējā Kosovas neatkarības pasludināšana atbilst starptautiskajām tiesībām, un ANO Ģenerālās asamblejas 2010. gada 9. septembra rezolūciju, kurā atzīts šā atzinuma saturs un pausts gandarījums par ES gatavību veicināt dialogu starp Belgradu un Prištinu ([2]),

— ņemot vērā 2013. gada 18. un 19. martā notikušās septītās ES un Serbijas parlamentārās sanāksmes kopīgo paziņojumu,

— ņemot vērā Enerģētikas kopienas līgumu, kas stājās spēkā 2006. gada 1. jūlijā un ko Serbija ir parakstījusi, un Enerģētikas kopienas 2012. gada 18. oktobra lēmumu D/2012/04/MC/EnC par Atjaunojamās enerģijas direktīvas 2009/28/EK īstenošanu un Enerģētikas kopienas līguma 20. panta grozīšanu, kas nosaka saistošus mērķus,

— ņemot vērā 2007. gada 8. novembra ES un Serbijas atpakaļuzņemšanas nolīgumu ([3]) un Padomes 2009. gada 30. novembra Regulu (EK) Nr. 1244/2009, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas ([4]),

— ņemot vērā Parlamenta 2013. gada 22. oktobra rezolūciju par pirmspievienošanās palīdzībai paredzēto Eiropas Savienības budžeta līdzekļu pārvaldību tiesu sistēmu darbības uzlabošanas un korupcijas apkarošanas jomā kandidātvalstīs un potenciālajās kandidātvalstīs ([5]) un tajā iekļautos novērojumus par Serbiju,

([1]) OV L 80, 19.3.2008., 46. lpp.
([2]) A/RES/64/298.
([3]) OV L 334, 19.12.2007., 46. lpp.
([4]) OV L 336, 18.12.2009., 1. lpp.
([5]) Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0434.

Ceturtdiena, 2014. gada 16. janvāris

— ņemot vērā Eiropadomes 2013. gada 28. jūnija secinājumus,

— ņemot vērā Serbijas pievienošanās sarunu grupas izveidošanu,

— ņemot vērā Komisijas 2013. gada 16. oktobrī pieņemto Serbijas 2013. gada progresa ziņojumu (SWD(2013)0412),

— ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas,

— ņemot vērā Reglamenta 110. panta 2. punktu,

A. tā kā 2013. gada 28. jūnija Eiropadomes sanāksme nolēma sākt pievienošanās sarunas ar Serbiju un, vēlākais, 2014. gada janvārī rīkot pirmo starpvaldību konferenci, atkārtoti apstiprinot Serbijas Eiropas perspektīvu atbilstoši ES saistībām attiecībā uz visu Rietumbalkānu reģionu;

B. tā kā Serbija ir veikusi nozīmīgus pasākumus attiecību normalizēšanai ar Kosovu, kuru rezultātā 2013. gada 19. aprīlī tika parakstīts "Pirmais nolīgums par pamatprincipiem attiecību normalizēšanai", un ir veikusi pasākumus, lai pienācīgi izpildītu stabilizācijas un asociācijas procesa politiskos kritērijus un nosacījumus; tā kā pievienošanās sarunas ir spēcīgs uzraudzības mehānisms reformu īstenošanai;

C. tā kā 2013. gada 25. septembrī Komisija un Serbija sāka *acquis* caurskatīšanas procesu, sākot ar 23. sadaļu par tiesu varu un pamattiesībām,

D. tā kā Serbija tāpat kā ikviena valsts, kas vēlas iestāties ES, ir jāvērtē pēc tās nopelniem viena un tā paša kritēriju kopuma ieviešanā, izpildē un ievērošanā;

E. tā kā ES ir noteikusi tiesiskumu par vienu no paplašināšanās politikas pamatelementiem,

F. tā kā ir pilnībā jānodrošina tiesiskā regulējuma īstenošana minoritāšu aizsardzībā, jo īpaši izglītības un valodas lietojuma jomā, un piekļuve plašsaziņas līdzekļiem un dievkalpojumiem mazākumtautību valodās;

G. tā kā Komisija ir uzsvērusi nepieciešamību stiprināt ekonomisko pārvaldību visās Rietumbalkānu valstīs,

1. ar nepacietību gaida pievienošanās sarunu ar Serbiju oficiālo uzsākšanu, kas notiks pirmajā ES un Serbijas starpvaldību konferencē 2014. gada 21. janvārī; uzskata, ka starpvaldību konference ir vēsturisks solis Serbijas Eiropas integrācijas procesā, kas apliecina ES apņemšanos īstenot paplašināšanās procesu; aicina Serbijas iestādes pēc konferences pastiprināt ar ES saistītās reformas valstī, lai piepildītu Serbijas iedzīvotāju gaidas attiecībā uz raitu pievienošanos ES un veicinātu ekonomikas atgūšanos, padarot reāli iespējamu dalību ES;

2. atzinīgi vērtē Serbijas valdības izrādīto apņēmību attiecībā uz Eiropas integrācijas procesu un mudina Serbiju turpināt sistēmiskās un sociālekonomiskās reformas, kas tai ļaus uzņemties un veiksmīgi īstenot turpmākās dalības pienākumus; uzsver, ka reformu īstenošana joprojām ir galvenais sekmīgas integrācijas procesa rādītājs, un tādēļ mudina iestādes intensificēt centienus tiesiskuma, korupcijas apkarošanas, valsts sektora, civiliedzīvotāju kontroles pār aizsardzības un drošības nozari, enerģētikas politikas, jo īpaši attiecībā uz energotaupību un atjaunojamiem energoresursiem, plašsaziņas līdzekļu brīvības, visu minoritāšu un neaizsargāto grupu aizsardzības — kā arī to pamattiesību aizsardzības —, ekonomikas strukturālo izmaiņu, sociālā dialoga, uzņēmējdarbības vides uzlabošanas un ilgtspējīgas dabas resursu apsaimniekošanas jomās;

3. atzinīgi vērtē to, ka 2013. gada 1. septembrī stājās spēkā Stabilizācijas un asociācijas nolīgums, kā arī to, ka 2013. gada 21. oktobrī tika sasaukta pirmā Stabilizācijas un asociācijas padome; uzsver, ka Stabilizācijas un asociācijas nolīguma stāšanās spēkā ir nozīmīgs solis Serbijai tās integrācijas Eiropā procesā un rada vispārējo satvaru, lai Serbija un ES padarītu intensīvāku savu sadarbību attiecībā uz politiskajiem kritērijiem un tuvināšanos *acquis* un lai sagatavotu Serbijas turpmāko dalību vienotajā tirgū; mudina visas iesaistītās puses atbildīgi sadarboties;

4. atzinīgi vērtē 2013. gada 19. aprīlī Serbijas un Kosovas premjerministru augsta līmeņa dialogā panākto "Pirmo nolīgumu par pamatprincipiem attiecību normalizēšanai", kas pavēra ceļu turpmākiem pasākumiem Serbijas un Kosovas Eiropas integrācijas procesā; atzinīgi vērtē abu pušu līdz šim veiktos pasākumus nolīguma īstenošanā un mudina iestādes turpināt visu līdz šim panākto vienošanos godprātīgu un savlaicīgu īstenošanu; atzinīgi vērtē 2013. gada 8. septembra sarunās panāktās vienošanās par telekomunikācijām un enerģētiku; jo īpaši aicina gan Kosovu, gan Serbiju aktīvi un konstruktīvi sadarboties ar *EULEX* attiecībā uz nolīguma par savstarpējo juridisko palīdzību īstenošanu, lai risinātu jautājumu par arvien pieaugošo skaitu pieprasījumu saistībā ar īpašumiem Kosovā; aicina abas puses saglabāt šo konstruktīvo pieeju, vienojoties par pretrunīgajām un sensitīvajām niansēm, kas vēl jāizstrādā un par kurām jāvienojas; mudina abas puses turpināt risināt jautājumu par pazudušajām personām un šajā saistībā atzinīgi vērtē pirmos rezultātus, kas panākti Sarkanā Krusta vadītajā darba grupā par pazudušajām personām; atzīst ieguldītās pūles, lai samazinātu nelegālo tirdzniecību starp Serbiju un Kosovu; norāda, ka būs nepieciešami turpmāki pastāvīgi Serbijas un Kosovas vadītāju centieni, lai integrētu serbu minoritāti Kosovas sabiedrībā un ciešāk vienotu albāņu un serbu tautības kopienas;

5. atzinīgi vērtē 2013. gada 3. novembrī Kosovā notikušās vēsturē pirmās valsts mēroga pašvaldību vēlēšanas un jo īpaši — vēlētāju ievērojamo aktivitāti pašvaldībās, kuras atrodas uz dienvidiem no Ibāras upes un kurās vairākums iedzīvotāju ir serbi, kā arī Kosovas pašvaldību vēlēšanu kopumā netraucēto norisi, kā tas novērtēts ES Vēlēšanu novērošanas misijas provizoriskajā paziņojumā, uzskatot to par nozīmīgu panākumu virzībā uz Serbu pašvaldību kopienas izveidi, kas ir normalizēšanas procesa daļa; atzinīgi vērtē Belgradas un Prištinas centienus, tiecoties nodrošināt, lai vēlēšanas noritētu mierīgi un atbilstu demokrātiskajiem standartiem; stingri nosoda Mitrovicas pašvaldības ziemeļdaļā un Zvečanas pašvaldībā notikušo vardarbību un nepārtraukto iebiedēšanu un mudina Serbijas iestādes darīt visu iespējamo, lai veicinātu vardarbībā vainojamo personu saukšanu pie atbildības; šajā saistībā norāda uz Serbijas vadītāju solījumu, ka par vardarbības uzliesmojumiem atbildīgajām personām būs jāatbild par savu rīcību; norāda, ka arī turpmāk ir jāsaglabā modrība un jārīkojas, lai likvidētu organizētās noziedzības tīklu un tā saikni ar vadošajiem vietējiem politiķiem un lai atjaunotu tiesiskumu Kosovas ziemeļdaļā; atzinīgi vērtē Serbijas politisko vadītāju nostāju, kuri aktīvi mudināja serbu tautības personas Kosovā piedalīties vēlēšanās, bet vienlaikus atzīmē, ka Belgradai nevajadzētu slāpēt politisko plurālismu serbu kopienā Kosovā, veicot kampaņu par labu kādai konkrētai partijai vai vēlēšanu sarakstam;

6. uzsver, ka ir vajadzīga labāka pārredzamība, darot zināmus Belgradas un Prištinas dialoga rezultātus un iesaistot attiecīgos parlamentus un pilsonisko sabiedrību īstenošanas procesā; šajā sakarībā uzsver, ka Kosovas un Serbijas sarunu dalībniekiem ir jāvairo sabiedrības uzticēšanās un jāapspriežas ar iedzīvotājiem — gan sievietēm, gan vīriešiem; aicina Serbijas iestādes Belgradā, Mitrovicā un dienvidos no Ibaras upes pielikt vairāk pūļu, lai palielinātu Kosovas serbu un albāņu kopienu mijiedarbību, jo īpaši mudinot skolas un kopienu centrus mācīt albāņu valodu; uzsver, ka arī Kosovas albāņi ir cieši jāmudina vairāk mijiedarboties ar serbu kopienām viņu apkārtnē un mācīties serbu valodu kā būtiski svarīgu elementu, serbu kopienai integrējoties Kosovas sabiedrībā, risinot turpmāku dialogu un īstenojot divu kopienu pārvaldību;

7. pauž nožēlu par pastāvīgajām grūtībām, ar ko saskaras ES pilsoni, kas vēlas iekļūt Serbijā no Kosovas un pēc tam izbrauc no Serbijas, lai dotos uz trešo valsti; šīs grūtības izriet no tā, ka Serbija neatzīst Kosovas ārējās robežas un uzskata, ka pirmā ierašanās Kosovā ir nelegāla ierašanās Serbijā; pauž nožēlu arī par to, ka Serbijas robežsardze iespiež anulēšanas zīmogus virs Kosovas zīmogiem ārzemju pasēs; mudina Serbiju pārdomāt šādu politiku, uzskatot to par spēcīgas pašapziņas vairošanas pasākumu, nepieciešamu soli ceļā uz attiecību normalizēšanu ar Kosovu un konkrētu līdzekli, lai veicinātu turpmāku integrāciju Eiropas Savienībā atbilstoši pārvietošanās brīvības idejai;

8. aicina Serbijas un tās kaimiņvalstu iestādes turpināt labas gribas paušanu un pilnībā sadarboties, un atbalstīt Īpašo izmeklēšanas darba grupu, kas tika izveidota pēc Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas 2010. gada decembra ziņojuma iesniegšanas, un mudina vēl vairāk paātrināt tās darbu;

9. atzinīgi novērtē Serbijas valdības konstruktīvo pieeju attiecībām ar kaimiņvalstīm, jo tā ir ļāvusi sasniegt ievērojamu progresu gan ceļā uz reģionālo sadarbību, gan ciešākām attiecībām ar ES; vēlreiz atgādina, ka izšķiroša nozīme ir reģionālajai sadarbībai attiecībā uz enerģētikas jautājumiem, cīņu pret organizēto noziedzību un transporta tīklu attīstīšanu, kā arī samierināšanai un divpusējo jautājumu ar kaimiņvalstīm pakāpeniskai atrisināšanai, pirmkārt un galvenokārt, lai sekmīgi pārvarētu nesenā konflikta sekas un attiecīgi — lai Serbijas ES integrācija būtu sekmīga; mudina iestādes cieši sadarboties ar bijušās Dienvidslāvijas valstīm, lai atrisinātu visas neatrisinātās problēmas attiecībā uz tiesisko pārmantojamību, kā arī pienācīgi un pilnībā īstenot visus divpusējos nolīgumus ar kaimiņvalstīm; aicina Serbiju pastiprināt

centienus, lai atrisinātu vēl neatrisinātos jautājumus ar Horvātiju, jo īpaši jautājumus par pazudušajām personām, robežu demarkāciju un šķēršļu novēršanu attiecībā uz to, lai atteiktos no savstarpējām apsūdzībām genocīdā Starptautiskajā Tiesā; aicina Belgradas iestādes aktīvi atbalstīt un atvieglot konstitucionālās izmaiņas Bosnijā un Hercegovinā, kuru mērķis ir panākt, lai vēlēšanu tiesību akti atbilstu ECT nolēmumam *Sejdić-Finci* lietā, un nostiprināt un integrēt Bosnijas un Hercegovinas valsts līmeņa iestādes, lai valsts varētu virzīties uz pievienošanos ES;

10. atzīst nesen panākto progresu masu apbedījumu vietu meklēšanā un to personu identificēšanā, kas pazuda karu laikā Horvātijā un Bosnijā un Hercegovinā, un mudina Serbijas iestādes veikt rūpīgāku izmeklēšanu attiecībā uz bijušās Dienvidslāvijas tautas armijas arhīviem un amatpersonām;

11. aicina Serbiju nodrošināt spēcīgu parlamentāro uzraudzību pār pievienošanās sarunu gaitu; atkārtoti norāda, ka ir svarīgi savlaicīgi iesaistīt valsts parlamentu pausto apņemšanos realizēšanā tiesību normās un ar konstruktīva konsultāciju mehānisma palīdzību iesaistīt pilsonisko sabiedrību visā pievienošanās procesa gaitā, jo tai ir jāuzņemas nozīmīga loma kā kritiskai novērotājai attiecībā uz pastāvīgu Eiropas reformu īstenošanu, vienlaikus nodrošinot, ka dialogs un labas kaimiņattiecības ar Serbijas kaimiņvalstīm gūst stabilu atbalstu sabiedrībā; atzinīgi vērtē sadarbību ar Horvātiju un Melnkalni, kurai pamatā ir nesenajā pieredzē gūtās paraugprakses apmaiņa nolūkā palīdzēt Serbijai strauji un raiti virzīties uz priekšu pievienošanās procesā;

12. atzinīgi vērtē Stratēģijas un Rīcības plāna attiecībā uz tiesu reformu 2013.–2018. gadam pieņemšanu, kas balstās uz tiesas neatkarības, objektivitātes, kompetences un kvalitātes pamatprincipiem un brīvību no jebkādas politiskas ietekmes; mudina iestādes intensīvāk veikt šo reformu atbilstoši Venēcijas komisijas ieteikumiem, jo īpaši attiecībā uz parlamenta lomu tiesnešu iecelšanā un prokuratūras neatkarību, un ņemot vērā 2013. gada 25. septembrī sākto 23. nodaļas caurskatīšanas procesu; uzsver, ka augstākās tiesas un valsts prokuroru padomju neatkarības nostiprināšana un kavējumu lietu izskatīšanā samazināšana ir nepieciešams nosacījums, lai veiksmīgi noritētu viss reformu process; aicina iestādes nodrošināt visus nepieciešamos resursus Tiesu akadēmijai, kam vajadzētu būt instrumentam, lai garantētu uz nopelniem balstītu pieņemšanu darbā; uzsver, ka ir nepieciešams pastāvīgi apmācīt tiesnešus un prokurorus darbam sarežģītās finanšu lietās un ekonomisko noziegumu izskatīšanā; mudina atbildīgās iestādes nodrošināt pārredzamu un uz nopelniem balstītu procesu, kādā ieceļ tiesnešus un prokurorus, kā arī stabilu reģistrāciju attiecībā uz disciplinārajām procedūrām pret tiesu personālu; turklāt uzstāj, ka ir jānodrošina savlaicīga tiesa līdz ar vienotu tiesu praksi, visu tiesas nolēmumu publicēšanu un vienkāršu piekļuvi tiem tūlīt pēc nolēmuma pieņemšanas, kā arī iztiesājamo lietu sadale pēc nejaušības principa visās tiesās; pauž bažas par tiesisko nenoteiktību, ko rada vairāki tiesneši, kas veic pienākumus izpildītāju statusā; atkārtoti atgādina, ka spēcīga un neatkarīga tiesu vara ir izšķiroša, lai Serbija spētu atbilst ES dalības kritērijiem;

13. ierosina grozīt Likumu par restitūcijām, lai likvidētu visus procesuālos šķēršļus un juridiskos kavēkļus attiecībā uz restitūciju natūrā; aicina Serbijas valdību pilnībā un nediskriminējoši īstenot Likumu par reabilitāciju; norāda, ka tā īstenošanai būtu jānotiek saskaņā ar krimināltiesību pamatprincipiem, piemēram, nevainības prezumpcijas ievērošanu;

14. atzinīgi vērtē Nacionālās korupcijas apkarošanas stratēģijas un Rīcības plāna 2013.–2018. gadam pieņemšanu un uzsver, ka nepieciešams turpināt darbu, lai to jēgpilni īstenotu kā daļu no ES priekšnoteikumiem, bez kuriem pievienošanās nebūs sekmīga; uzsver, ka būtiska nozīme ir pienācīgam finansējumam, lai pareizi īstenotu stratēģiju; uzsver, ka politiskajai gribai ir izšķiroša nozīme, lai sekmīgi īstenotu uzskaiti par izmeklēšanu un notiesāšanu plašu rezonansi guvušās korupcijas lietās, ieskaitot 24 privatizācijas lietas, uz ko norādīja Korupcijas apkarošanas padome; šajā saistībā atzinīgi vērtē pirmos rezultātus un notiesājošos galīgos spriedumus cīņā ar korupciju; vienlaikus uzsver, ka ir jāveido iestāžu veiktspēja, jānostiprina tiesiskums un jāstiprina aģentūru sadarbība, jo īpaši tiesas un tiesībsargājošos orgānos, lai risinātu sarežģītas lietas saistībā ar sistēmisku korupciju un izmeklēšanu finanšu jomā; uzskata, ka būtu jānostiprina Korupcijas apkarošanas aģentūras juridiskā kompetence un resursi; uzsver, ka visu politisko partiju finansējumam jābūt pārredzamam un jāatbilst ES standartiem; aicina valdību pieņemt likumu par ziņotājiem un nodrošināt tā tūlītēju un raitu īstenošanu kā neatņemamu Korupcijas apkarošanas stratēģijas daļu;

15. norāda, ka korupcija un organizētā noziedzība šajā reģionā ir plaši izplatīta un ir šķērslis Serbijas demokrātiskajai, sociālajai un ekonomiskajai attīstībai; uzskata — lai efektīvāk atrisinātu šos jautājumus, ir būtiski nepieciešama reģionālā stratēģija un ciešāka sadarbība starp visām šā reģiona valstīm;

16. atzīst, ka sievietēm ir liela nozīme, lai panāktu izmaiņas Serbijas sabiedrībā; norāda, ka sieviešu pārstāvība parlamentā pēc 2012. gada vēlēšanām ir uzlabojusies; mudina Serbijas iestādes turpināt centienus, lai nodrošinātu līdzvērtīgu pārstāvību; uzsver, ka sievietes joprojām saskaras ar diskrimināciju darba tirgū un citās sabiedrības dzīves jomās un ka viņas vēl nav pilnībā pārstāvētas valsts politiskajā dzīvē, tostarp valdībā; uzsver, ka pastāvošo tiesību aktu par diskriminācijas aizliegumu un dzimumu līdztiesību efektīva īstenošana un tālāka administratīvās kapacitātes nostiprināšana joprojām ir starp svarīgākajiem uzdevumiem, un mudina Serbijas iestādes palielināt centienus šo jautājumu risināšanā;

17. aicina iestādes nodrošināt liecinieku aizsardzības programmas uzticamību un profesionālismu un piešķirt tai pietiekamus resursus, lai tiesas var efektīvi turpināt tiesvedības procesus par kara noziegumiem un organizēto noziedzību; vērš uzmanību uz to, ka daudzi bijušie policijas darbinieki labprātīgi atteicās no liecinieku aizsardzības programmas tās vērā ņemamo trūkumu dēļ;

18. atkārtoti pauž dziļas bažas par Konstitucionālās tiesas lēmumu atcelt Vojvodinas autonomajai provincei garantētās 22 kompetences, kā rezultātā palicis satraucošs daudzums neatrisinātu jautājumu, kuriem ir jāpievēršas; šajā saistībā aicina ievērot tiesiskuma un subsidiaritātes principus; vēlreiz atgādina pusēm, ka saskaņā ar Konstitūciju likumu par autonomās provinces finansēšanu vajadzēja pieņemt līdz 2008. gada beigām; tāpēc mudina valdību bez turpmākas vilcināšanās jautājumu iesniegt parlamentam, jo bez tā nav iespējama demokrātijas un tiesiskuma funkcionēšana Serbijā;

19. uzsver, ka būtiska nozīme Serbijas ekonomiskajā attīstībā ir konstruktīvam sociālajam dialogam; mudina valdību veicināt patiesi neatkarīgu arodbiedrību un darba devēju organizāciju kapacitātes veidošanu un izveidot regulējumu un politisko vidi sociālajam dialogam un koplīgumiem;

20. uzsver, ka ir svarīgi visos līmeņos veicināt un aizsargāt cilvēktiesības, pamatbrīvības un diskriminācijas — jebkādu iemeslu dēļ — novēršanas principu; atzinīgi vērtē Diskriminācijas nepieļaušanas stratēģijas pieņemšanu un uzsver, ka tās īstenošanai ir izšķiroša nozīme; atzinīgi vērtē līdz šim sasniegto progresu, bet joprojām pauž bažas par diskriminācijas līmeni valstī un aicina cienīt visas minoritātes — nacionālās, etniskās, dzimuma, seksuālās orientācijas —, garantējot to sociālekonomiskās un kultūras tiesības; norāda, ka uzmanība īpaši būtu jākoncentrē uz tām iedzīvotāju kategorijām, kas ir visvairāk pakļautas diskriminācijai un diskriminējošai praksei, piemēram, romiem, sievietēm, personām ar īpašām vajadzībām un bērniem; aicina pienācīgi īstenot Serbijas Romu stratēģiju; aicina nodrošināt sieviešu tiesību labāku aizsardzību un dzimumu līdztiesības politiku un uzsver, ka ir pilnībā jāīsteno ANO Drošības padomes rezolūcija Nr. 1325 un dzimuma aspekts jāiekļauj visās attiecīgajās valdības politikas jomās; stingri nosoda iestāžu lēmumu aizliegt 2013. gada septembrī plānoto Belgradas praidu (tāpat kā divus iepriekšējos gadus) un aicina visaugstākajā politiskajā līmenī nodrošināt politisko atbalstu LGBTI personu cilvēktiesībām; uzstāj, ka tiesības uz pulcēšanos ir jānodrošina visiem pilsoņiem un minoritātēm, ieskaitot LGBTI minoritāti; aicina Serbijas iestādes izstrādāt proaktīvu pieeju attiecībā uz LGBTI personu efektīvāku integrāciju; mudina valdību pastiprināt centienus visa gada garumā, lai visaptverošā veidā cīnītos pret vardarbīgajām grupām, kas centās izjaukt LGBTI kopienas miermīlīgo demonstrāciju un tai uzbrukt, lai nepieļautu, ka šīs grupas apdraud tiesiskumu un cilvēktiesību īstenošanu Serbijā; arī aicina Serbijas iestādes saskaņā ar ilgtermiņa stratēģiju pievērsties problēmai saistībā ar 1990. gadā notikušās vardarbības traumatiskajām sekām, lai nepieļautu huligānisma un nelikumību atkārtošanos;

21. uzsver aktīvas un neatkarīgas pilsoniskās sabiedrības organizāciju (PSO) centrālo lomu valsts demokrātisko politisko procesu nostiprināšanā un konsolidācijā; atzīst, ka PSO un sieviešu organizācijas veic svarīgu darbu saistībā ar LGBT tiesību veicināšanu, vardarbības pret sievietēm izbeigšanu, sieviešu pieaugošu līdzdalību politikā, miera veidošanas centieniem un pilsoniskās sabiedrības kā modra uzraudzītāja lomu; uzsver, ka svarīgs ir dialogs ar PSO, un norāda uz pilsoniskās sabiedrības aktīvistu izšķirošo nozīmi, palīdzot uzlabot reģionālo sadarbību sociālos un politiskos jautājumos; atzinīgi vērtē valdības un NVO sadarbības uzlabošanos, tomēr aicina tās plašāk apspriesties, izstrādājot politiku, tostarp attiecībā uz politikas un tiesību aktu formulēšanu, kā arī iestāžu darbības uzraudzību;

22. aicina uzņemties lielākas politiskās saistības publiskās administrācijas reformas procesā un cenšoties izveidot uz nopelniem balstītu sistēmu, jo īpaši nodrošinot tiesiskā regulējuma izveides pabeigšanu un tā pilnīgu saskaņošanu ar starptautiskajiem standartiem; pauž nožēlu, ka Likums par valsts ierēdņiem netiek attiecināts uz pašvaldību iestādēm;

23. uzsver, ka Serbija ir ratificējusi Starptautiskās Darba organizācijas galvenās darba tiesību konvencijas un pārskatīto Eiropas Sociālo hartu; vērš uzmanību uz to, ka darba ņēmējiem un arodbiedrībām vēl aizvien ir stipri ierobežotas tiesības, neraugoties uz konstitucionālajām garantijām, un aicina Serbiju turpināt šo tiesību stiprināšanu; pauž bažas par to, ka sociālais dialogs vēl aizvien ir vājš un ka apspriedes ar sociālajiem partneriem notiek neregulāri; aicina veikt turpmākus pasākumus, lai nostiprinātu sociālo un ekonomikas lietu padomi un nodrošinātu, ka tā var aktīvi iesaistīties sociālā dialoga stiprināšanā un ka ar to vairāk apspriežas, pieņemot tiesību aktus;

24. uzsver nepieciešamību nodrošināt plašsaziņas līdzekļu brīvību un šajā saistībā atzinīgi vērtē krimināltiesību atcelšanu par neslavas celšanu; norāda uz nepieciešamību uzturēt spēcīgu un neatkarīgu sabiedrisko apraidi un nodrošināt tai stabilu un pastāvīgu finansējumu, kā arī nodrošināt pilnīgu pārredzamību attiecībā uz plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesībām; mudina strauji īstenot plašsaziņas līdzekļu stratēģiju un ar to saistītos tiesību aktu projektus, tostarp laikus nodrošinot plašu piekļuvi internetam; pauž dziļas bažas par to, ka turpinās draudu izteikšana žurnālistiem, un atkārtoti aicina iestādes pabeigt nepabeigtās izmeklēšanas lietās par nogalinātajiem žurnālistiem; uzskata, ka būtu jāveic papildu pasākumi, lai žurnālistiem nodrošinātu drošu vidi, kurā viņi varētu veikt savu darbu efektīvi un bez pašcenzūras; vērš īpašu uzmanību uz to, cik bīstama ir publisko līdzekļu ļaunprātīga izmantošana reklāmām, lai īstenotu politisko ietekmi uz plašsaziņas līdzekļiem;

25. aicina Serbijas valdību vairāk sadarboties ar Eiropas iestādēm, lai nodrošinātu labāku piekļuvi pilsoniskās sabiedrības organizācijām pieejamajiem Eiropas fondiem nolūkā atbalstīt šo organizāciju darbu, būtiski veicinot Serbijas integrāciju Eiropā;

26. uzsver, ka ir jāpastiprina cilvēku tirdzniecības apkarošanas centieni, un mudina oficiāli noteikt amatpersonu un pakalpojumu nodrošinātāju funkcijas un atbildību, identificējot upurus un ziņojot par viņiem attiecīgajiem dienestiem;

27. atkārtoti aicina iestādes kā soli virzienā uz Serbijas demokratizāciju turpināt centienus likvidēt bijušo komunistisko slepeno dienestu mantojumu; aicina Serbiju intensīvāk īstenot pēctecības procesu un saistību izpildi attiecībā uz īpašuma sadali un nolīgumu par bijušās Dienvidslāvijas kopīgā arhīva sadali; atkārto, ka šajā saistībā būtiski svarīga nozīme ir tam, lai būtu iespējams pilnībā piekļūt visiem arhīva materiāliem, jo īpaši bijušo Dienvidslāvijas slepeno drošības dienestu (*UDBA*) materiāliem; atkārtoti aicina iestādes atvieglot piekļuvi tiem arhīviem, kas attiecas uz bijušajām Dienvidslāvijas republikām, un nodot tos atpakaļ attiecīgajām valdībām, ja šīs valdības to pieprasa;

28. aicina Serbijas valdību padarīt iespējamu agrāko diktatorisko režīmu pētniecību, politiski un juridiski reabilitēt bijušos minēto režīmu upurus un viņu ģimenes un sniegt viņiem kompensācijas saskaņā ar centieniem stiprināt sociālo kohēziju un nodrošināt ilgstošu mieru un taisnīgumu saistībā ar Serbijas integrācijas Eiropā procesu;

29. aicina vienlīdzīgā, nediskriminējošā un samērīgā veidā visā valstī efektīvi īstenot tiesību aktus un divpusējos un daudzpusējos nolīgumus par nacionālajām un etniskajām minoritātēm ([1]); aicina iestādes veicināt iecietības un līdztiesīgas attieksmes gaisotni, nekādi nediskriminējot nacionālās un etniskās minoritātes, tostarp attiecībā uz iespēju iegūt izglītību dzimtajā valodā un valodu lietojumu vietējās un reģionālajās pašvaldībās; arī aicina veikt uzlabojumus, lai likvidētu diskrimināciju pastāvošajos likumos un praksē, kas attiecas uz īpašuma restitūciju nacionālo un etnisko minoritāšu pārstāvjiem; uzsver nacionālo minoritāšu padomju nozīmi, to lomu nacionālo minoritāšu integrācijā, piemēram, nacionālo minoritāšu individuālo un kolektīvo tiesību īstenošanā, un aicina iestādes nodrošināt pastāvīgu un pienācīgu finansējumu, kas nepieciešams šo padomju darbībai; aicina iestādes nodrošināt raitu balsošanas norisi 2014. gada nacionālo minoritāšu padomju vēlēšanās saskaņā ar ieteikumiem, ko sniegušas neatkarīgas institūcijas; pauž bažas par iespēju, ka paziņotās plašsaziņas līdzekļu privatizācijas dēļ tiks pārtraukts pārraidīt programmas mazākumtautību valodās;

([1]) Serbija atzīst šādas nacionālās un etniskās minoritātes: albāņi, bosnieši, bulgāri, buņevci, horvāti, čehi, vācieši, gorani, ungāri, maķedonieši, romi, rumāņi, rusīni, slovāki, ukraiņi, valahi u. c.

30. uzsver, ka ir enerģiskāk jāpievēršas situācijai, kādā atrodas romu sievietes un vīrieši, kas joprojām saskaras ar nelabvēlīgiem sadzīves apstākļiem, piespiedu izraidīšanu un diskrimināciju darba tirgū; aicina Serbijas iestādes nodrošināt mājokļu un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību; uzsver nepieciešamību pilnībā saskaņot diskriminācijas novēršanas tiesību aktus ar ES politiku un piemērot holistisku pieeju romu integrēšanai; turklāt norāda, ka ir nepieciešams efektīvi uzraudzīt integrēšanas pasākumus, lai mazinātu plaisu starp tiesību aktiem un to īstenošanu;

31. ņem vērā darbu pie krimināLkodeksa grozījumiem; tomēr norāda, ka pēc pieņemtajiem grozījumiem saglabājas tiesiskā nenoteiktība privātajā sektorā; vēlreiz atgādina par savām bažām attiecībā uz jaunā 234. panta noteikumiem par atbildīgu amatu ļaunprātīgu izmantošanu, kuri joprojām pieļauj patvaļīgu interpretāciju, un aicina nekavējoties atcelt pašreizējās netaisnīgās tiesvedības privātajā sektorā (kas ierosinātas pēc 359. panta), lai atjaunotu valstī tiesiskumu un ieviestu tiesisko noteiktību Serbijas uzņēmējdarbības sektorā;

32. uzstāj, ka valsts iestādēm ir jārīkojas pārredzami un pārskatatbildīgi; uzteic neatkarīgo regulatīvo struktūru — ombuda, sabiedriski nozīmīgas informācijas komisāra un citu — darbu un atzīst viņu ieguldījumu tiesiskā regulējuma un valsts institūciju pārskatatbildības uzlabošanā; mudina iestādes regulāri veikt izpildes kontroli attiecībā uz to ieteikumiem un konstatējumiem;

33. uzsver, kādu labumu dod decentralizācija, un mudina nostiprināt vietējo iestāžu kompetenci; pauž nožēlu, ka Nacionālā Decentralizācijas padome joprojām nedarbojas aktīvi; joprojām pauž sevišķas bažas par Vojvodinas statusa tiesisko nenoteiktību un kavēšanos ar likuma pieņemšanu par Vojvodinas pašu resursiem;

34. atzinīgi vērtē iestāžu veiktos pasākumus sociālekonomiskās situācijas uzlabošanai Preševas ielejā un Sandžakā, tomēr uzsver, ka nepieciešami arī turpmāki centieni, jo šie reģioni joprojām ir ievērojamā mērā nepietiekami attīstīti un ar augstu bezdarba līmeni; vērš uzmanību uz to, ka vietējās pašvaldībās joprojām nav pietiekami pārstāvētas albāņu un bosniešu tautības minoritātes; aicina Padomi un Komisiju sniegt spēcīgu atbalstu šādām attīstības stratēģijām;

35. atkārtoti pauž atbalstu *RECOM* (Reģionālās komisijas patiesības noskaidrošanai un samierināšanai) iniciatīvai un aktīvi mudina bijušās Dienvidslāvijas valstis izveidot starpvaldību komisiju, kuras uzdevums būtu noskaidrot faktus par upuriem un personām, kas pazudušas 1991.-2001. gada karos;

36. atzinīgi vērtē Serbijas sadarbību ar Starptautisko Kara noziegumu tribunālu bijušajai Dienvidslāvijai, kuras rezultātā visas par kara noziegumiem aizdomās turētās personas ir nodotas tiesāšanai Hāgas tribunālam, kas ir svarīgs solis virzībā uz integrāciju Eiropā; mudina turpināt sadarbību ar tribunālu un ar citām bijušajām Dienvidslāvijas republikām, lai nodrošinātu taisnīgumu cietušajiem un viņu ģimenēm;

37. aicina valdību pieņemt ieteikumus, kas sniegti EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja noslēguma ziņojumā par parlamenta, vietējām un pirmstermiņa prezidenta vēlēšanām 2012. gada maijā, jo īpaši attiecībā uz vēlēšanu strīdu atrisināšanu un vēlētāju reģistrācijas un politiskā finansējuma pārredzamību, kā arī konsolidēt un harmonizēt tiesisko regulējumu vēlēšanām Serbijā, ņemot vērā, ka saskaņā ar starptautiskajiem standartiem jebkādas izmaiņas vēlēšanu likumā jāveic krietnu laiku pirms vēlēšanām;

38. atkārtoti pauž stingru atbalstu vīzu režīma atcelšanai attiecībā uz Rietumbalkānu valstīm, uzskatot to par nozīmīgu visa reģiona Eiropas integrācijas procesa pīlāru, tomēr vienlaikus pauž dziļas bažas par to personu skaita pieaugumu, kas nepatiesi uzdodas par patvēruma meklētājiem; šajā saistībā aicina dalībvalstis neizmantot ļaunprātīgi vīzu apturēšanas mehānismu, kas tika pieņemts 2013. gada septembrī, bet drīzāk šim jautājumam pievērsties, pielāgojot savus attiecīgos tiesiskos regulējumus, un noteikt Serbiju par "drošas izcelsmes valsti" kā galveno pasākumu centienos samazināt viltus patvēruma meklētāju skaitu; vienlaikus aicina veikt pasākumus valsts līmenī, jo īpaši sociālekonomiskus pasākumus attiecībā uz visneaizsargātākajām grupām, kā arī aktīvi apkarot organizētās noziedzības tīklus, kas ir iesaistīti nelegālajā migrācijā;

39. mudina Serbijas iestādes nostiprināt nodokļu iekasēšanu un īstenot atbildīgu fiskālo politiku; uzsver, ka plašām strukturālām reformām būtu jāatbalsta fiskālā konsolidācija, un tādēļ mudina valdību veikt jau sen nepieciešamās strukturālās ekonomikas reformas, piemēram, pieņemt likumu par plānošanu un būvniecību, lai uzlabotu apstākļus ieguldījumiem un uzņēmējdarbībai, turpinātu atbalstīt mazo un vidējo uzņēmumu skaita pieaugumu, cīnītos pret augstu bezdarba līmeni un nabadzību (jo īpaši reģionos, kur galvenokārt dzīvo nacionālās minoritātes) un veiktu pensiju reformu nolūkā ieviest ilgtspējīgu pensiju sistēmu; uzstāj, ka ir steidzami nepieciešams atcelt administratīvos šķēršļus uzņēmējdarbībai, un norāda, ka ir svarīgi veikt strauju valsts uzņēmumu pārstrukturēšanu, lai samazinātu zaudējumus

un valsts klātesamību ekonomikā; šajā nolūkā aicina Serbijas iestādes veicināt pilnībā funkcionējošu tirgus ekonomiku, izveidot stabilu nodokļu bāzi un izstrādāt nabadzības novēršanas stratēģiju kā izšķirošos elementus, lai padarītu iespējamu Serbijas pievienošanos ES; mudina Serbijas iestādes apspriesties ar pilsonisko sabiedrību un uzņēmējdarbības kopienu un iekļaut to pārstāvjus darba grupās, kas sagatavo jaunus tiesību aktus; mudina Serbijas iestādes ar regulatīvu un juridisku reformu atjaunot uzņēmumu uzticību; norāda, ka sekmīga strukturālo ekonomikas reformu ieviešana un īstenošana palīdzēs mazināt augsto migrācijas līmeni;

40. atzinīgi vērtē darbu, ko līdz šim paveikusi Restitūcijas aģentūra; atbalsta restitūciju natūrā gadījumos, kad vien tas ir iespējams; atzinīgi vērtē Ekonomikas ministrijas lēmumu apkopot pilnīgu sabiedriskā un valsts īpašuma sarakstu un tādējādi izbeigt praksi, ka to nelegāli piesavinās privātu interešu pārstāvji; uzsver, ka rūpīgi sastādītam sabiedriskā un valsts īpašuma sarakstam joprojām ir būtiska nozīme cīņā pret sistēmisku korupciju, jo pastāv ievērojamas atšķirības starp faktisko un oficiāli reģistrēto valsts un sabiedrisko īpašumu;

41. aicina iestādes pielikt visas pūles, lai līdz minimumam samazinātu ekonomikas politikas negatīvās sekas, kā — nabadzība, bezdarbs, sociālā atstumtība, bet arī pievērsties to pamatā esošajiem cēloņiem un tos apkarot, un veicināt attīstību;

42. pauž nožēlu par progresa trūkumu un regulāru aizkavēšanos atjaunojamo energoresursu regulējuma praktiskajā īstenošanā; norāda, ka Serbija atpaliek no citām kandidātvalstīm atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanā, un pauž bažas, ka Serbijas mērķi atjaunojamās enerģijas jomā 2020. gadam netiks sasniegti; uzsver nepieciešamību pēc pārredzamības valdības konsultāciju procesos un izsaka nožēlu par to, ka Serbijas iestādes nav spējušas ņemt vērā starptautisko finanšu iestāžu viedokli Enerģijas iepirkuma nolīguma pieņemšanā;

43. pauž nožēlu, ka vides un klimata pārmaiņu jomā ir panākts tikai neliels progress, un aicina Serbijas iestādes pēc iespējas ātri pieņemt visaptverošu klimata stratēģiju saskaņā ar ES izvirzītajiem mērķiem;

44. uzsver, ka turpmākajos gados Serbijai un pārējām šā reģiona valstīm vajadzēs īstenot ES vides standartus un pieņemt mērķus, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas, jo tās jau ir pieņēmušas mērķus attiecībā uz atjaunojamo enerģiju 2020. gadam; atzīmē, ka Serbijas 2012. gadā pieņemtajā Enerģētikas kopienas enerģētikas stratēģijā ir norādīts uz plāniem palielināt elektrības ražošanu no oglēm lielās sadedzināšanas iekārtās, un vērš uzmanību uz to, ka tas ir pretrunā plānotajai siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai; šajā sakarībā aicina Serbijas iestādes pieņemt enerģētikas politiku atbilstoši ES noteiktajiem mērķiem un, jo īpaši, izmantot neseno Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas (ERAB) lēmumu finansēt 75 miljonus eiro vērto projektu, ar kuru paredzēts piešķirt kredītlīnijas vietējām bankām Rietumbalkānu valstīs, lai izsniegtu kredītus privātiem un pašvaldību aizņēmējiem ar energoefektivitāti un atjaunojamo enerģiju saistītiem ieguldījumiem;

45. mudina Serbijas iestādes uzlabot patērētāju aizsardzības politiku, jo īpaši attiecībā uz vispārējiem pārtikas drošības principiem un nacionālās references laboratorijas izveidošanu; pauž nožēlu, ka likums par ģenētiski modificētiem organismiem vēl nav ticis pielāgots ES tiesību aktiem;

46. atbalsta Belgradas pilsētas iestāžu kampaņu par Belgradu kā 2020. gada Eiropas kultūras galvaspilsētu un mudina īstenot līdzīgus projektus ar mērķi kultūras jomā tuvināt Belgradu un Serbiju ES, jo īpaši attiecībā uz tautību līdzāspastāvēšanu, multikulturālu sapratni un dažādu reliģiju dialogu;

47. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai un Serbijas valdībai un parlamentam.